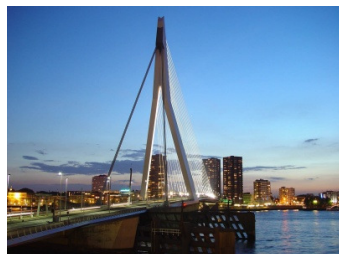

Klimaatverandering in wereldkerk

dinsdag 06 december 2011 16:23 Iedereen heeft een mening over klimaatverandering en de invloed ervan. In de christelijke kerk wereldwijd is zich ook een 'klimaatverandering' aan het voltrekken.

De kerk van de 21ste eeuw is die van Afrika, Azië en Latijns-Amerika. Het zwaartepunt van de wereldkerk is verschoven van Noord naar Zuid: dáár groeit de kerk in aantallen en in kwaliteit. Christenen van niet-westerse oorsprong in Nederland vormen een exponent van deze ontwikkeling. Een aantal decennia geleden was zo'n beetje elke 'gastarbeider' moslim, nu is de groep migrantenchristenen aanzienlijk. Hoe gaan we als Nederlandse kerken en christenen om met deze zusters en broeders die vanuit het Zuiden hierheen gekomen zijn? Gaan we überhaupt wel met ze om? Zouden we in het contact met 'alle heiligen' misschien méér van de liefde van Christus gaan ontdekken (vgl. Efeziërs 3)?

Wereldstad Rotterdam

Vroeger vertrokken zendelingen via de Rotterdamse haven naar verre en vreemde streken. Die tijden zijn voorbij. Op de plek waar zij aan boord gingen, wonen nu de vreemdelingen zelf. Vandaag komen uit diezelfde verre landen evangelisten deze kant op. Met hen arriveren duizenden anderen, met de hoop op een nieuwe toekomst. Op plekken waar dertig jaar geleden de christelijke presentie vrijwel was verdwenen, is het christendom terug. Zo telt Rotterdam zeker 95 migrantenkerken afkomstig uit Azië, Afrika en Latijns-Amerika. Veel van die kerken zijn krachtig missionair aanwezig. Verspreid over Nederland zijn er honderden migrantenkerken.

Deze werkelijkheid biedt de kerken van het Westen unieke kansen om de wereldkerk op eigen bodem te ontmoeten. De oude Europese kerken zien zich geconfronteerd met nieuwe gezichten van christendom vlak bij hen om de hoek. Zij worden uitgedaagd door tot nu toe onbekende uitdrukkingen van christelijk geloof. Op een doorsnee zondag kom je méér niet-westerse christenen tegen op weg naar hun plaatsen van samenkomst, dan christenen van gevestigde denominaties onderweg naar hun kerkgebouwen.

Pentecostalisering

Dit beeld van Rotterdam staat niet op zichzelf. De veelheid van migrantenkerken in onze Europese steden weerspiegelt de sterk veranderende situatie op mondiale schaal. Het zwaartepunt van het wereldchristendom heeft zich definitief verplaatst van het noordelijk naar het zuidelijk halfrond. Terwijl in het Noorden de kerken vaak worstelen om te overleven, zijn in het Zuiden veel kerken explosief gegroeid.

Kerken en zendingsorganisaties zijn zich onvoldoende bewust van het feit dat het christendom opnieuw een niet-westerse religie is. In korte tijd zouden Europese christenen niet meer dan een fragment kunnen zijn van een niet-westerse meerderheid, waarin charismatische christenen de boventoon voeren. Van elke vier christenen op aarde is er telkens één een pinksterchristen. Wij zijn getuige van een snelle 'pentecostalisering' van de christenheid, die grote gevolgen heeft voor het karakter van de toekomstige wereldkerk. In de veelkleurige aanwezigheid van migrantenkerken gaat het niet om exotische resten uit de oude 'zendingsdoos', maar worden we geconfronteerd met voorposten van het christendom van de toekomst.

Zuid naar Noord

Door deze verschuivingen is het raamwerk waarbinnen 'zending' plaatsvindt compleet veranderd. Het traditionele model veronderstelde de beweging van Noord naar Zuid, van rijk naar arm, van boven naar beneden. De 'zendeling' vertegenwoordigt de rijke wereld en heeft een bundel met geld en projecten. Vandaag

zien we het omgekeerde gebeuren: de hoofdstroom van de missionaire beweging gaat van Zuid naar Noord en van Zuid naar Zuid, van de arme naar de rijke wereld, vanuit de marges naar de centra van de macht, van onderaf naar boven. Het is voornamelijk ten gevolge van de enorme migratiestromen in de wereld dat het evangelie wordt verspreid. Vaak gebeurt dit spontaan, ongecontroleerd en doorgaans buiten onze organisatiestructuren om. Dit vindt plaats in de missionaire aanwezigheid van migrantenkerken in West-Europa. Maar ook ziet Europa zich geconfronteerd met tal van zendingsinitiatieven uit Afrika, Latijns-Amerika en Azië. In de marges van de wereld en vanuit een context van armoede ontstaan ons onbekende vormen van zending en getuigenis.

De 'historische' kerken lijken er niet echt klaar voor om creatief in te spelen op de nieuwe verhoudingen binnen de wereldkerk. Zendingsorganisaties vertonen de neiging om de gevolgen van het nieuwe model te ontkennen. Als wij als kerken en missionaire organisaties van betekenis willen zijn in de 21ste eeuw, dan zullen we het oude zendingsbeeld achter ons moeten laten ten gunste van een nieuw missionair model.

Radicale veranderingen

Multicultureel kerk-zijn houdt veel meer in dan een beetje kleur en folklore brengen in onze traditionele diensten. Het houdt radicale veranderingen in van de manier waarop wij onszelf verstaan en de manier waarop wij onze zaken doen. Er is een verandering van mentaliteit in de gevestigde kerken nodig ten opzichte van de 'vreemdeling' en wat God ons door zijn aanwezigheid te zeggen heeft. Het vreemde te willen verstaan, daar gaat het om. In een klimaat van vreemdelingenvijandigheid mogen de kerken de noties 'gastvrijheid' en 'vreemdeling zijn' herontdekken in hun oorspronkelijke diepte. Daarin ligt de uiteindelijke maatstaf om te beoordelen of een samenleving rechtvaardig is of niet.

Tips

Hoe geven we dit nu concreet handen en voeten? In een aantal plaatsen in Nederland zijn gemeenten daar al heel actief mee bezig (bijvoorbeeld in de Hervormde gemeente Delfshaven). We geven een aantal suggesties.

Communicatie

De basis is dat gevestigde en 'nieuwere' kerken met elkaar in contact komen. Alleen in de ontmoeting met elkaar ontdekken we overeenkomsten én verschillen. Dan blijkt ook dat de culturele verschillen toch iets anders liggen dan we dachten en dat we samen kunnen zoeken naar wat ons bindt.

Gastvrijheid

Als Nederlanders moeten we vaak ons best doen om gastvrij te zijn. Maar als we deze Bijbelse opdracht serieus nemen, dan worden we gezegend. Is het mogelijk om als Nederlandse gemeente het kerkgebouw te delen met een migrantenkerk? Het is ook een feest om samen (multicultureel) te eten. Er zijn genoeg gelegenheden te bedenken wanneer dit kan gebeuren!

Activiteiten

Wij denken vaak in termen van overleg en vergaderen, maar als je samen dingen doet, leer je elkaar op een andere (en misschien wel betere) manier kennen. Denk bijvoorbeeld aan: samen muziek maken, een bazaar organiseren, een cultureel festival houden, samen sporten en samen diaconaal en missionair bezig zijn in de wijk.

Leren

Migrantenchristenen kunnen ons laten zien hoe ook wij in onze geloofsbeleving bepaald worden door onze omgeving en cultuur. Als we samen gaan bijbellezen en bidden en gezamenlijke diensten houden, dan zullen we meer ontdekken van de veelkleurige wijsheid van God.

Ondersteunen

Nederlandse kerken kunnen migrantenchristenen op allerlei manieren ondersteunen (bijvoorbeeld met taalcursussen en diaconale hulp) maar durven we ook omgekeerd te denken? Hoe zouden migrantenkerken ons

kunnen helpen bij het werk onder ouderen, onder jongeren in de wijk en bij evangelisatie? Zij hebben ons vaak heel wat te bieden als het gaat om warme relaties, het geven van tijd en het delen van het evangelie met passie.

Zo lang wij de nieuwe, 'allochtone' kerken als exotische en tijdelijke verschijnselen zien, kunnen we hooghartig aan hen voorbijgaan en onze eigen vormen en tradities als normatief blijven zien. Hun blijvende aanwezigheid zal ons er meer en meer toe dwingen om te kijken naar hun rijkdom en bijdrage. De spirituele ziekten en de crisis die het rijke Noorden kenmerken zouden misschien wel eens genezing kunnen vinden als de stemmen van de niet-westerse wereld werkelijk zouden worden gehoord en verstaan.

Jaap Haasnoot

voormalig beleidsmedewerker van de Evangelische Zendingsalliantie www.eza.nl (<http://www.eza.nl/>)

Wout van Laar

directeur van de Nederlandse Zendingsraad www.zendingsraad.nl (<http://www.zendingsraad.nl/>)

Overgenomen uit idea 4-2007, vakblad voor gemeenteopbouw van de Evangelische Alliantie, www.ea.nl/idea (<http://www.ea.nl/idea>)

Kernwoorden: Migrant, migrantenkerk, zending, zendeling, evangelisatie

Labels

[Kerk & Samenleving > Eenheid & samenwerking > Migrantenkerken \(/vervolgpagina?newsCat2=410\)](#)

[Kerk naar buiten > Zending > Trends & Beleid \(/vervolgpagina?newsCat2=359\)](#)

[«Terug naar Home \(/vervolgpagina\)](#)

[Steun het werk van de EA](#)